

Úřad Národní rozpočtové rady

NÁRODNÍ ROZPOČTOVÁ RADA

STANOVISKO

Národní rozpočtové rady

číslo 3/2023

ze dne 13. 6. 2023

ke stanovení výdajových rámců státního rozpočtu a státních fondů
na léta 2024 až 2026

Národní rozpočtová rada

I. vyjadřuje nesouhlasné stanovisko

podle § 12 odst. 5 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, v platném znění (dále jen „Zákon“) ke stanovení výdajových rámců státního rozpočtu a státních fondů na léta 2024 až 2026.

II. odůvodnění

Předložená **Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky**, která stanovuje výdajové rámce státního rozpočtu a státních fondů na léta 2024 až 2026, není konzistentní a logická ve stanovení fiskálních cílů a fiskálního úsilí vyjádřeného ve formě hodnoty strukturálního schodku pro hodnocené období (v % HDP).

Jak upozorňovala Národní rozpočtová rada (NRR) již v [loňském stanovisku](#), nelze připustit, aby Rozpočtová strategie jako klíčový a závazný dokument celého rozpočtového procesu v daném roce nastavovala výdajové rámce pro vládní sektor na odlišné úrovni, než jakou předpokládá Konvergenční program ČR (který je dle § 9 odst. 1 Zákona její nedílnou součástí), když přitom vychází ze stejné makroekonomické predikce a stejného hodnocení základních parametrů vývoje hospodářství.

Situace je v jednom ohledu závažnější než v roce 2022, neboť Rozpočtová strategie není navíc kvantitativně konzistentní s avizovaným konsolidačním úsilím vlády obsaženém ve vládním návrhu zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů, který byl předložen až po schválení Konvergenčního programu.

Zatímco Konvergenční program počítá se strukturálním saldem pro rok 2024 ve výši 2,6 % HDP a Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k návrhu zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů implikuje pokles tohoto salda na přibližně 1,4 až 1,5 % HDP, samotná Rozpočtová strategie se záměry konsolidace v tomto rozsahu nepracuje, a i po oznámení zamýšlených parametrů konsolidace veřejných financí v letech 2024 a 2025 stanovuje hodnotu strukturálního deficitu nejen na jinou, ale dokonce na vyšší úroveň, než s jakou počítá Konvergenční program z dubna 2023 (konkrétně 2,75 % HDP pro rok 2024).

NRR však dodává, že se zdá, že hodnota strukturálního schodku veřejných rozpočtů obsažená v Rozpočtové strategii je paradoxně konzistentnější se skutečným očekávaným vývojem veřejných rozpočtů v letošním roce, a představuje tak věrnější obraz skutečného rozsahu výdajů veřejného sektoru v letech 2024 až 2026. Ukazuje se tedy, že původní odhady vývoje veřejných financí obsažené v Konvergenčním programu neodrážely reálný stav veřejných financí. NRR o to více zdůrazňuje naléhavou potřebu veřejné rozpočty konsolidovat a konsolidační balíček je v tomto světle žádoucí nikoli méně, ale naopak více.

NRR v této souvislosti považuje za politováníhodné, že Rozpočtová strategie nebyla předložena vládě v zákonném termínu (konec dubna 2023), a to právě s argumentací, že nelze dělat věrohodné prognózy fiskálního vývoje na rok 2024 a léta další, pokud vláda připravuje významné úspory ve výdajích veřejného sektoru a počítá i s dodatečnými příjmy. Vzhledem k tomu, že z hlediska klíčového ukazatele, tedy strukturálního salda, pracuje Rozpočtová strategie s horším saldem než Konvergenční program, který balíček časově předcházela, ukázala se tato argumentace jako obtížně obhajitelná.

Vysvětlení ze strany Ministerstva financí, že Rozpočtová strategie počítá též s dodatečnými výdaji plynoucími ze zvažované půjčky od Evropské komise v rámci tzv. Recovery and Resilience Facility, znamená, že pokud Česká republika půjčku využije, bude strukturální saldo veřejných rozpočtů vyšší a dluh vládních institucí též vzroste. To částečně zredukuje rozsah konsolidačního úsilí vlády.

NRR konstatuje, že i přes výtky zmíněné výše dochází při srovnání s Rozpočtovou strategií z roku 2022 ke zpřísnění výdajových limitů na horizontu let 2024 až 2026, které je žádoucí. Loňská Rozpočtová strategie počítala se strukturálním schodkem na rok 2024 ve výši 4,2 % HDP. K tomu ovšem NRR stejně jako v loňském roce dodává, že takto vysoká historická salda byla umožněna pouze nežádoucím dvojnásobným změkčováním rozpočtových pravidel při opakované novelizaci Zákona v období pandemie Covid-19.

NRR dále upozorňuje, že zvolená úroveň strukturálních sald na léta 2024 až 2026 vychází z dosud neschválené novelizace Zákona, a tudíž nezohledňuje aktuální znění § 10 Zákona.

Nicméně z hlediska techniky odvození výdajových rámců NRR konstatuje, že bylo postupováno v souladu s metodikou odvození výdajových rámců státního rozpočtu a státních fondů a v tomto ohledu nelze přístupu ministerstva nic vytknout.

Na vědomí:

Ing. Zbyněk Stanjura
ministr financí

ev.č.: UNRR/2023/556

č.j: ÚNRR-555/2023